

Sygn. akt II Ca 181/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Paweł Hochman (spr.) SSO Wojciech Rychliński
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. reprezentowanej przez Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K.

przeciwko D. Ł. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 14 października 2014 roku, sygn. akt I C 1087/13 upr

1. postanawia z urzędu sprostować oczywistą omyłkę pisarską w punkcie 1 sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 14 października 2014 r., w ten sposób, że wpisać w miejsce nazwiska (...) nazwisko (...)

2. oddala apelację i zasądza od pozwanego D. Ł. (1) na rzecz powoda Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. kwotę 600,- (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt II Ca 181/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. reprezentowanej przez Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K. przeciwko D. Ł. (1) o zapłatę zasądził od pozwanego D. Ł. (2) na rzecz powoda Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. reprezentowanej przez Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K. kwotę 9.753,18 złotych i odstąpił od obciążania pozwanego D. Ł. (1) kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Na mocy imiennego nakazu z dnia 20 lutego 1973r. nr (...) przydzielono ojcu pozwanego D. Ł. (1) - kpr J. Ł. osobną kwatere stałą w N. ul. (...) blok nr(...) m.(...) o pow. użytkowej 45m². W uzasadnieniu nakazu stwierdzono, iż przy ustalaniu rozmiaru kwatery stałej uwzględnia się następujących członków rodziny osoby uprawnionej do kwatery: żonę S., syna D. oraz teściową H. R..

W dniu 30 grudnia 1999r. zmarł J. Ł. , a w dniu 27 października 2007 r. zmarła matka powoda - S. Ł..

Po śmierci rodziców, w przedmiotowym lokalu nadal zamieszkiwał powód D. Ł. (1).

Decyzją z dnia 29 czerwca 2010r. Dyrektor Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K. zobowiązał D. Ł. (1) do opróżnienia lokalu mieszkalnego i do zapłaty odszkodowania za używanie lokalu bez tytułu prawnego w wysokości 200 % wartości należnych opłat za używanie lokalu, za każdy rozpoczęty miesiąc jego zajmowania, począwszy od dnia, kiedy niniejsza decyzja stanie się ostateczna, do dnia jego zwolnienia. Jako podstawę prawną decyzji podano art.37a ustawy z dnia 22 czerwca 1995r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 41 poz. 298 z późniejszymi zmianami).

Od powyższej decyzji, pozwany D. Ł. (1) wniósł odwołanie. Decyzją z dnia 06.09.2010r. utrzymano w mocy decyzję Dyrektora Oddziału (...) z dnia 29.06.2010r.

W ustawowym terminie, D. Ł. (1) złożył do Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego skargę, w której wniósł o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji oraz decyzji poprzedzającej.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2011r.,wydanym w sprawie sygn. akt II SA/Wa 380/11 Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. oddalił wniesioną skargę.

Na skutek skargi kasacyjnej pełnomocnika D. Ł. (1) z dnia 25 sierpnia 2011 r., Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 05 października 2012r, wydanym w sprawie sygn. akt I OSK 2077/11 oddalił wniesioną skargę kasacyjną.

Przedmiotowy lokal mieszkalny pozwany D. Ł. (1) faktycznie opuścił w dniu 30.11.2012r.

Pismem z dnia 19 grudnia 2012r., pozwany D. Ł. (1) został powiadomiony przez (...) Oddział (...) w K. o wysokości należnych opłat - odszkodowania za okres od dnia 13.09.2010r. do dnia 31.12 2012r., ustalonych na kwotę 12.231,49 zł.

W piśmie z dnia 12.03.2013r., skierowanym do Dyrektora Oddziału (...) w K., pozwany D. Ł. (1) wniósł o uznanie momentu przekazania lokalu na dzień 27.11.2012r. oraz o anulowanie opłat za używanie lokalu za miesiące grudzień 2012r. oraz styczeń, luty i marzec 2013r.

W odpowiedzi na w/w pismo, Wicedyrektor Oddziału (...) w K., pismem z dnia 09.04.2013r. poinformował pozwanego D. Ł. (1), iż przychyła się do jego prośby i że jest on zobowiązany do uregulowania opłat za używanie przedmiotowego lokalu za okres do dnia 30.11.2012r. i że zadłużenie z tytułu odszkodowania uległo pomniejszeniu do kwoty 9.753,18 zł.

Wysokości tak wyliczonej kwoty odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu, pozwany D. Ł. (1) nie kwestionował.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo jako uzasadnione podlega uwzględnieniu.

Stosownie do treści art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 143), do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ostatecznymi decyzjami administracyjnymi lub zawarciem umowy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w dotychczasowym brzmieniu.

Zgodnie z brzmieniem uchylonego z dniem 01.07.2010r. art. 37a ust. 1 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych (Dz.U. z 2010r. Nr 206, poz. 1367 ze zm.), osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego są obowiązane do jego opróżnienia, uiszczenia opłaty za używanie lokalu i opłat pośrednich oraz zapłaty odszkodowania w wysokości 200% wartości należnych opłat za używanie lokalu za każdy rozpoczęty miesiąc jego zajmowania. W myśl ust. 2, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję w sprawie opróżnienia lokalu mieszkalnego oraz wysokości należnych opłat i odszkodowań. Po uprawomocnieniu się decyzji administracyjnej o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, Agencja kieruje upomnienie przedegzekucyjne określające termin opróżnienia lokalu, a w przypadku nie zwolnienia lokalu wystawiany jest tytuł wykonawczy, składany wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do organu egzekucyjnego.

A zatem tryb określony w poprzednim brzmieniu ustawy o zakwaterowaniu stosuje się nadal do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 lipca 2010 r. - w stosunku do wszystkich osób zamieszkujących lokale mieszkalne, tj. zarówno żołnierzy zawodowych, jak i innych osób, które utraciły tytuły prawne do zajmowania lokali.

W przedmiotowej sprawie, decyzja Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K. zobowiązująca pozwanego D. Ł. (1) do opróżnienia lokalu mieszkalnego i do zapłaty odszkodowania za używanie lokalu bez tytułu prawnego w wysokości 200 % wartości należnych opłat za używanie lokalu, za każdy rozpoczęty miesiąc jego zajmowania, została wydana w dniu 29 czerwca 2010r., a zatem do oceny zasadności wniesionego powództwa należy stosować przepisy dotyczące stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2010r.

Okolicznością bezsporną, wobec prawomocnego zakończenia postępowania toczącego się przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, sygn. akt II SA/Wa 380/11 jest to, iż pozwany D. Ł. (1) nie posiada tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w N. na Osiedlu (...). Tytuł ten posiadał bowiem ojciec pozwanego J. Ł., który zmarł w dniu 30 grudnia 1999r., a który pełniąc zawodową służbę wojskową otrzymał ten lokal na podstawie imiennego nakazu przydziału kwatery stałej nr(...)z dnia 20 lutego 1973r., w którym pozwany D. Ł. (1) został jedynie uwzględniony przy obliczaniu należnej powierzchni mieszkalnej lokalu. Po śmierci rodziców, stan prawny tego lokalu nie został przez pozwanego uregulowany.

W świetle powyższego stwierdzić zatem należy, iż pozwany D. Ł. (1) jako osoba korzystająca z przedmiotowego lokalu bez tytułu prawnego był zobowiązany do uiszczenia na rzecz powoda odszkodowania, o którym mowa w decyzji Nr (...) z dnia 29 czerwca 2010r., wydanej przez Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w K..

Mając na uwadze to, iż w trakcie toczącego się postępowania pozwany D. Ł. (1) nie kwestionował wysokości ani czasokresu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu, wyliczonego przez powoda, przeto z tych względów Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia punktu 2 wyroku stanowił natomiast przepis art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W rozpoznawanej sprawie - co wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego - pozwany D. Ł. (1) od dnia 09 czerwca 2014r. jest osobą bezrobotną z prawem do zasiłku dla bezrobotnych przez pierwsze 3 miesiące w wysokości 711 zł, a przez następny okres 3 miesięcy w wysokości 520 zł. Zamieszkuje w wynajmowanym mieszkaniu i z tytułu samego czynszu uiszcza kwotę 400 zł. Obecnie poszukuje pracy, ale z uwagi na stan zdrowia ciężko jest mu znaleźć pracę.

Mając na uwadze wysokość kosztów procesu, podlegających zasądzeniu na rzecz strony wygrywającej, zamykających się kwotą 1.325,095 zł jak i trudną sytuację materialną pozwanego, Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. i do odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa prawnego.

Dochodząc do takiego wniosku Sąd miał na uwadze ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego zgodnie, z którym przepis art. 102 k.p.c. znajduje również zastosowanie do strony przegrywającej, znajdującej się

w wyjątkowo ciężkiej sytuacji majątkowej (vide: m.in. uzasadnienie do wyroku SN z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72, OSNC 1973. nr 7-8, poz.138).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany D. Ł. (2) zaskarżając go w części w zakresie punktu pierwszego.

Skarżący zaskarżonemu wyrokowi i zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy, mianowicie:

- art. 229 k.p.c., 230 k.p.c., 231 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie okolicznością bezsporną jest to, że pozwany D. Ł. (1) nie posiadał, tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w N. n Osiedlu (...),

- art. 365 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, iż prawomocnie zakończone postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, sygn. akt I OSK 2077/11 oznacza, że pozwany D. Ł. (1) nie posiadał tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w N. na Osiedlu (...),

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, szczególności nieustosunkowanie się do podniesionego przez pozwanego zarzutu posiadania tytułu prawnego do zajmowanego przez niego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego N. na Osiedlu (...), w tym w okresie od dnia 13.09.2010 r. do 30.11.2012 r. oraz do kwestii niewydania przez powoda decyzji co do istnienia i wysokości odszkodowania za bezumowne korzystanie z przedmiotowego lokalu, nieustosunkowanie się przez Sąd I instancji do podniesionego przez pozwanego zarzutu sprzeczności dochodzonego przez powoda roszczenia z zasadami współżycia społecznego.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 37a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 czerwi 1995 r. (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 206, poz. 1367 z późn. zm.) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie,

- art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw, poprzez błędną wykładnię tego przepisu polegającą na tym, że art. 37a ustaw, zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 czerwca 1995 r. (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 206, poz. 1367 z późn. zm.) obowiązuje w niniejszej sprawie, gdy tymczasem przepis ten nie znajduje zastosowania w niniejszym postępowaniu cywilnym wobec jego uchylenia z dniem 1 lipca 2010r.

Wskazując na powyższe zarzuty, pełnomocnik pozwanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 14 października 2014 r. poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tomaszowie Mazowieckim.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia przepisów postępowania art. 229, art. 230, art. 231, art. 233 k.p.c., które skutkowałyby zmianą lub uchyleniem zaskarżonego wyroku. Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdzenie, że okoliczność nie posiadania przez pozwanego tytułu prawnego do zajmowanego lokalu uznać należało za niesporną było wprawdzie niefortunne. Rację ma skarżący, że kwestia ta była sporna pomiędzy stronami. Podkreślić jednak należy, że obowiązek wykazania, iż taki tytuł przysługiwał ciążył w świetle przepisu art. 5 k.c. na pozwanym i pozwany nie przedstawiając Sądowi pierwszej instancji żadnych wiarygodnych dowodów na omawianą okoliczności nie sprostął temu obowiązkowi.

Wydając zaskarżone orzeczenie Sąd Rejonowy nie uchybił również treści przepisu art. 365 § 1 k.p.c. Zarzuty związane z wadliwym w ocenie skarżącego zastosowaniem wskazanego przepisu są o tyle bezprzedmiotowe, że fakt iż nie

przysługiwał mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego położonego w N. wynika w pierwszej kolejności z prawomocnej decyzji administracyjnej wydanej przez Prezesa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej z dnia 6 września 2010 r. Sąd w postępowaniu cywilnym - według ustalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego - jest związany decyzją administracyjną (vide: orzeczenie z 30.6.1970 r., sygn. akt I CR 195/70 publ. OSN 1971, Nr 4, poz. 69). Powyższe oznacza, że można przed sądem powoływać się na nieważność aktu administracyjnego tylko wówczas, gdy zachodzi tzw. nieważność bezwzględna, tj. gdy akt lub orzeczenie administracyjne wydane zostały przez władzę całkowicie nie powołaną do wydawania aktów lub orzeczeń tego rodzaju albo gdy wydane one zostały z całkowitym pominięciem jakiejkolwiek procedury.

W sprawie bezsporne jest, że decyzja z dnia 29 czerwca 2010 r. Dyrektora Oddziału (...) Wojskowej Agencji Mieszkaniowej utrzymana w mocy decyzją Prezesa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej z 6 września 2010 r. nie została skutecznie wzruszona w przedmiotowym postępowaniu.

Decyzja powyższa została ponadto poddana kontroli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego i te sądy nie znalazły podstaw do jej uchylenia.

W ocenie Sądu Okręgowy wydając zaskarżone orzeczenie Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się również naruszenia prawa materialnego art. 35a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 18 ust 1 ustawy z 22 stycznia 2010 zmieniającej w/w ustawę.

Powołany przepis art. 35a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywał w dacie 29 czerwca 2010 r. (data wydania decyzji nakazującej opróżnienie lokalu i ustalającej należne odszkodowanie).

Z wskazanej decyzji zawierającej nakaz opróżnienia przez pozwanego lokali położonego w N., wynika stwierdzenie że jest on zajmowany bez tytułu prawnego. Wskazana decyzja przesądza również o obowiązku zapłaty przez pozwanego odszkodowania za używanie lokalu bez tytułu prawnego w wysokości 200 % wartości należnych opłat.

Wobec powyższego Sąd w przedmiotowym postępowaniu wobec braku przesłanek wskazujących na bezwzględna nieważność decyzji, nie był uprawniony do kwestionowania obowiązków w niej określonych. Ocena czy decyzja została ona wydana z naruszeniem wskazanych wyżej przepisów wobec związania w tej sprawie jej treścią była niedopuszczalna.

W konsekwencji należy uznać za bezzasadne zarzuty odnoszące się do rzekomego naruszenia powołanych wyżej przepisów.

W ocenie Sądu Okręgowego, zgłoszone w przedmiotowym postępowaniu roszczenie o odszkodowanie nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W tym miejscu należy podkreślić, że pozwany nie sprecyzował jakie zasady współżycia społecznego narusza zgłoszone przez powoda roszczenie. Jednocześnie nie można nie dostrzec, że pozwany zajmował sporny lokal samodzielnie, co najmniej od śmierci matki, to jest od października 2007 r. Miał obowiązek liczyć się z tym, że po jego stronie istnieje obowiązek jego wydania i winien poczynić stosowne starania aby w inny sposób zabezpieczyć swoje potrzeby mieszkaniowe. Obowiązek zapłaty zwiększonej stawki czynszu został przy tym orzeczony nie za cały okres zajmowania lokalu bez tytułu prawnego ale dopiero od uprawomocnienia się decyzji nakazującej wydanie lokalu.

Pozwany w apelacji nie kwestionował natomiast samego wyliczenia zasadzonej kwoty a jedynie ta okoliczność mogła by stanowić przedmiot kontroli Sądu powszechnego w przedmiotowej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną.

O kosztach procesu w drugiej instancji Sąd orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w przepisie art. 98 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600,- zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w wyroku Sądu Rejonowego dotyczącej nazwiska pozwanego stanowił przepis art. 350 § 3 k.p.c.